

«Йому лише 50, а він – авторитетний лікар і вчитель. Епоха Ждана відчуватиметься ще багато років...»

Очолювати серйозний вуз навряд чи зможе людина без визначних особистих заслуг. І ректор Української медичної стоматологічної академії В'ячеслав Ждан (на фото) – не виняток із цього правила. Він заслужений лікар України, професор, доктор медичних наук, академік Української академії наук, завідувач кафедри загальної практики сімейної медицини, автор 220 наукових робіт, 6 підручників, має 4 патенти на винаходи. Але окрім професійних заслуг, В'ячеслав Миколайович має багато суті людських чеснот, про які його колеги готові говорити багато й із захопленням.

— Я вдячний долі за те, що мене вона звела з В'ячеславом Жданом, мав можливість з ним працювати і багато чому навчитися, — поділився заступник головного лікаря Полтавської обласної клінічної лікарні з поліклінічного розділу роботи, лікар I-ї категорії Євген Величко. — В'ячеслав Миколайович приймав мене на роботу лікарем-ординатором у ревматологічному відділенні обласної клінічної лікарні, яке він очолював. Мене завжди вражало, як він уміє спокійно працювати, незважаючи на велике навантаження. Працюючи завідувачем ревматологічного відділення, він писав ночами докторську дисертацію, але жодного разу я не бачив його втомленим чи роздратованим. А про методи його лікування ходили і досі ходять легенди. Хворі говорили один одному: «Мене подивився сам професор Ждан». І часто самого цього факту було достатньо, щоб людина вилікувалася. Звичайно, коли йшлося про нескладну форму перебігу хвороби... Дякуючи В'ячеславу Миколайовичу, виникала і Полтавська школа ревматології, яку нині знають не лише в Україні, а й на міжнародному рівні. Він належить до тих людей, які звикли брати на себе відповідальність і витягати справу з будь-яких завалів. У «лихих» дев'яностох професор Ждан зумів зберегти колектив свого відділення – жоден лікар не пішов торгувати на ринок і не залишив роботу. Я дуже вдячний цій мудрій, добрій і чуйній людині за повагу до колег і науки. Він дав путівку в життя багатьом лікарям. Попри те, що йому лише 50, — він – авторитетний лікар і вчитель. Епоха Ждана відчуватиметься ще багато років. І сьогодні, як ректор УМСА, він уміє ненав'язливо і по-мудрому наставити колектив академії, її студентів на той шлях, який чітко визначає, якими повинні бути роль і образ медика у суспільстві.

Ми зустрілися з ректором УМСА В'ячеславом Жданом, коли він відзначав власний піввіковий ювілей. Поставили лікарів й керівників багато запитань, але найскладнішим для нього, за власним зізнанням, виявилось те, на яке, здавалося б, професор мав відповісти сам собі давно. Це було запитання: чому він вирішив обрати професію лікаря? Відповідь була несподіваною:

— Не знаю. У моїй сім'ї ніколи не було лікарів. Мабуть, внутрішній голос підказав... Але нині я не бачу себе в жодній іншій професії, — розповів ректор Української медичної стоматологічної академії, професор, доктор медичних наук, академік Української академії наук, завідувач кафедри загальної практики сімейної медицини, заслужений лікар України В'ячеслав ЖДАН.

— Говорять, що поганій той солдат, який не мріє стати генералом. Чи думали ви, працюючи лікарем, що колись очолите обласну клінічну лікарню, а потім і медакадемію?

— Ніколи не думав, що стану ректором Української медичної стоматологічної академії. А коли ним став, то, підходячи до дверей робочого

роботі з яким треба було знаходити свої шляхи.

Також в УМСА навчається 3500 студентів, з яких 940 – іноземці.

Наступного року святкуватимемо 90-річчя академії і можемо говорити про те, що маємо потужну наукову школу зі своїми традиціями.

— Але навіть ставши ректором, ви не облишили лікарської практики...

— Так. Я професійний практикуючий лікар, але непрофесійний адміністратор. Два дні на тиждень я веду консультативний прийом, консультативні огляди у відділенні. По-перше, мені це подобається, по-друге, вважаю, що варто підтримувати свій рівень знань на належному рівні, інакше я не зможу ефективно керувати процесом. Якщо я займаю посаду завідувача кафедри, то до мене і вимоги відповідні висуваються. Я повинен ставити краплю в діагнозі та направку лікування людей, за що відповідаю юридично, не говорячи вже про моральну відповідальність.

— У вас є чотири запатентовані винаходи. Який з них вважаєте найкращим?

— Найкращим вважаю спосіб лікування хворих з ішемічною хворобою серця із застосуванням ультрафіолетового і лазерного опромінювання крові. Одним з його напрямків було ультрафіолетове опромінювання крові в процесі гемосорбції. Спільно з інститутом фізико-хімічної медицини з Москви відпрацювали певні сорбенти, через які пропускали кров людини протягом двох–трьох годин, за допомогою спеціального обладнання. Я ж запропонував як поліпшити показники крові не тільки за рахунок сорбентів, а й певного впливу на неї лазерним та ультрафіолетовим опромінюванням.

— У якому році був запатентований цей винахід і наскільки широко застосовується нині?

— Запатентований він був у 1990 році і його застосовують до цих пір, особливо в кардіоінаміції. Наши грузинські колеги навіть пішли трохи далі – дещо видозмінившись винаді, отримали за нього Державну премію.

— Побутує думка, що в Полтаві багато людей мають серцево-судинні захворювання. Як ви поясните такий факт, як лікар?

— Статистика щодо захворювань на серцево-судинні хвороби в нашій області дійсно дещо більша, порівняно з іншими територіями України. Але тут є свої особливості – населення Полтавщини за своїм віковим показником старше за населення інших областей. І лише даною обставиною пояснюється вищий показник захворюваності на серцево-судинні хвороби.

— А чому «помолодшали» інфаркти?

— Дійсно, є така тенденція, і пов'язана вона з ритмом життя і, насамперед, зі стресовими ситуаціями, які нині люди переживають частіше, ніж ще років двадцять тому.

Всесвітня організація охорони здоров'я визначила, що стан здоров'я людини залежить від лікарів тільки на десять відсотків, а на 90% – від кожного з нас. Тому якщо ми мало рухаємося, вживамо іжу, котра скідати нашому здоров'ю, то до чого тут медицина? Але у нас в усьому звикли звинувачувати лікарів. Давайте дивитися на Європу, там лікар займається пропагандою здорового способу життя, пропагандою профілактики захворювання і проце-

сом лікування, там, де це потрібно. У нас же за все відповідає лікар. Не рахуючи того, що кожен лікар має надзвичайно багато паперової роботи.

Сьогодні багато говорять про те, що лікар повинен піхати працювати в село. Так, він дійсно повинен. Але, якщо в тому селі немає ні житла, ні умов для нормального функціонування лікарняного закладу, то не зможе людина там жити.

Сьогодні в усіх районних лікарнях Полтавської області існує проблема з лікарськими кадрами. Іх просто не вистачає. Але в Хоролі головний лікар, разом з адміністрацією і депутатським корпусом, лише в минулому році виділив п'ять квартир для молодих спеціалістів. І туди поїхали на роботу сім'ї лікарів. Таким чином у Хорольській районній лікарні практично закрили проблему з недостачею лікарських кадрів.

— Чи можна сказати, що останніми роками люди почали більше замислюватися про здоровий спосіб життя і вести його?

— Так, сьогодні люди набагато адекватніше ставляться до свого здоров'я – займаються спортом, позбавляються згубних звичок. Найбільше це стосується людей середнього віку – вони дійсно почали звертати увагу на власне здоров'я. А от про молоді цього не скажеш. Я дивлюся на своїх студентів і констатую, що жінки паляють набагато більше, ніж чоловіки. Я запитую дівчат: навіщо? Ви ж медики і прекрасно розумієте згубний вплив цієї звички на організм. Пробую переконати, що таким чином вони не вивялють себе більш привабливими чи сучасними.

— Намагаєтесь якось вплинути на ситуацію?

— Так, наявіть вів «узураторські» заходи. Кого піймаю за курінням – змушує взимку на канікулах хлопців чистити сніг; а дівчат – замітати. Говорю, якщо вам не доходить через голову, можливо, дійде через руки.

Звичайно, якщо в сім'ї не сформували в дитині певної життєвої по-

зиції, то перевиховати її потім важко.

Так, сьогодні вранці приходить батько студента, якого ми відрахували за неуспішність. Цей чоловік заробляє гроші в Лівії, аби його син мав можливість вчитися, тож прийшов просити узяти сина назад до академії. І стойте поруч його син – з «порожнім» поглядом, без натяку на розкіяння. Я говорю батькові: нехай, можливо, він піде десь траншею – він марно витрачає кошти, які вам так важко заробляти?

— **Мабуть, це психологія:** якщо за навчання платиться гроши, то можна вчитися в півсили?

— Є така категорія студентів, які не хочуть вчитися, а потім, щоб виправдати себе перед батьками, говорять, що їм поставили низку оцінок за екзамени, бо викладач вимагав гроши, а він їх йому не дав. Тоді батьки приходять з претензіями до мене. Я, у свою чергу, прошу пристрати мені екзаменатору роботу цього студента, а іспити зараз складаються лише письмово, показую батькам – і претензії зникають.

Бувають й інші. Приходить абітурієнт з відмінним балом атестата, а заяву переписує по тринадцять разів, бо не може написати без помилок. Ми навіть колекціонуємо такі «перли».

Це одиничні приклади, але бувають і такі студенти. Переважно ж, приходять добре підготовлені абітурієнти. Та й система навчання в нашій академії дещо відрізняється від інших вузів. Ми формуємо невеликі групи, і кожного дня викладачі опи-тують кожного студента. Така система змушує ставитися до навчання відповідально.

— **Тобто, якщо люди платять за освіту, то це не означає, що вони її отримають?**

— Звичайно. До того ж, окрім нашого контролю, існує ще міністерська перевірка системи освіти. Вона передбачає кілька кроків. Так, після третього курсу студенти складають іспити – це так званий перший крок.

До вузу приїздить спеціальна комісія з Києва, усім студентам роздаються запитання, на які вони мають відповісти письмово. Якщо перший раз не зміг скласти іспит, то має ще дві спроби його скласти. Коли ж за третім разом студент іспит не склав – він відраховується.

— **А в якому випадку студент може зайти в кабінет до ректора?**

— З будь-якого питання у понеділок і четвер, з 15.30 до 17.30. Також у академії є «Скринька довіри», «гаряча» лінія, де можна поскаржитися, висловити свою думку, отримати консультацію юриста.

— **З якими проблемами студенти приходять до ректора найчастіше?**

— Найбільш типових виділити неможливо. Ми так побудували роботу в академії, що другими «батьками» для студента має стати деканат. Якщо в деканаті не змогли вирішити всі питання студента – то це поганій деканат. А поганим ніхто не хоче.

Оксана КЛОЧКО

«Вечірня Полтава»

Фото Сергія НАЗАРКІНА

P.S. Колектив газети «Вечірня Полтава» вітає В'ячеслава Ждана з ювілеєм! Бажаємо Вам, шановний В'ячеславе Миколайовичу, здоров'я фізичного і духовного, нахнення у житті та роботі, нових творчих злетів і несвіжин!